

บทที่ 1

บทนำ

ภูมิหลัง

การศึกษามีความสำคัญในการสร้างความเจริญแก่ประเทศชาติให้เท่าเทียมกับประเทศอื่นๆ ตลอดจนพัฒนาบุคคลและสังคม จนอาจกล่าวได้ว่าประเทศที่มีความเจริญก้าวหน้าในด้านต่างๆ เป็นเพราะว่า ประชากรส่วนใหญ่จะได้รับการศึกษาในระดับสูง และสามารถนำวิทยาการต่างๆ ช่วยพัฒนาบ้านเมืองของตนเองให้ก้าวหน้ายิ่งขึ้น ซึ่งการอาชีวศึกษาในฐานะที่เป็นการศึกษาด้านวิชาชีพ มุ่งผลิตกำลังคน โดยเฉพาะอย่างยิ่งในระดับกลางที่มีความสำคัญต่อการพัฒนาประเทศเป็นอันมาก ดังจะเห็นได้จากนโยบายการศึกษาของรัฐ พุทธศักราช 2545-2559 ว่า “สถานศึกษาอาชีวศึกษา จะต้องจัดการศึกษาและการฝึกอบรมวิชาชีพที่มุ่งให้ผู้เรียนมีความรู้ทางทฤษฎีควบคู่กับการปฏิบัติ โดยมีสมรรถนะทางเทคนิคและสมรรถนะทั่วไปตามเกณฑ์มาตรฐานที่กำหนด เพื่อเตรียมบุคคลเข้าสู่ระบบเศรษฐกิจยุคใหม่ ในการนี้ สถานศึกษาอาชีวศึกษาจะต้องมีการวิจัยและพัฒนา เพื่อจับกระแสความเปลี่ยนแปลงเกี่ยวกับโลกของการทำงานในอนาคตและนำความรู้และการเรียนรู้ที่ได้มาปรับหลักสูตรและการเรียนการสอนให้ทันสมัยอยู่เสมอ” (สำนักนายกรัฐมนตรี. 2545 : 20)

จากการศึกษาหลักสูตรอาชีวศึกษาพบว่า มีความมุ่งหมายที่จะพัฒนากำลังคนระดับฝีมือให้มีความชำนาญเฉพาะด้าน มีคุณธรรม บุคลิกภาพ และเจตคติที่เหมาะสม ให้สามารถประกอบอาชีพได้ตรงตามความต้องการของตลาดแรงงานและการประกอบอาชีพอิสระ จึงได้มีการพัฒนาหลักสูตรให้สอดคล้องกับภาวะเศรษฐกิจและสังคมทั้งในระดับท้องถิ่นและระดับชาติ โดยสนับสนุนการประสานความร่วมมือในการจัดการศึกษาร่วมกันระหว่างหน่วยงานและองค์กรที่เกี่ยวข้อง ทั้งภาครัฐและเอกชน อีกทั้งเปิดโอกาสให้สถานศึกษา ชุมชน และท้องถิ่น มีส่วนร่วมในการพัฒนาหลักสูตรให้ตรงตามความต้องการและสอดคล้องกับสภาพของชุมชนและท้องถิ่น (กรมอาชีวศึกษา. 2546 : 2)

โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ เป็นสถานศึกษาเอกชนด้านอาชีวศึกษาในจังหวัดหนองคาย ได้นำหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2545 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546 มาดำเนินการจัดการเรียนการสอนโดยมุ่งที่จะพัฒนาให้ผู้เรียนมีความรู้ ทักษะและประสบการณ์ในงานอาชีพตรงตามมาตรฐานวิชาชีพ เพื่อให้ผู้ที่จบหลักสูตรสามารถนำไปปฏิบัติงานอาชีพได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยดำเนินการพร้อมๆกันหลายด้าน ทั้งในด้านคุณลักษณะอาจารย์ด้วยการให้อาจารย์ผู้สอนได้รับการอบรมหลักสูตรและวิเคราะห์แผนการสอนเพื่อพัฒนาการจัดการเรียนการสอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอนได้ปรับปรุงกระบวนการให้สอดคล้องกับหลักสูตรโดยกำหนดให้ผู้สอนจัดเตรียมการสอนแบบฐานสมรรถนะ ด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอนได้จัดหาสื่อเพิ่มเติมและเพิ่มประสิทธิภาพในการใช้เทคโนโลยี ด้านการฝึกงานได้ทำสัญญาความร่วมมือกับสถานประกอบการในการจัดการศึกษาระบบทวิภาคีและด้านการวัดและประเมินผลการเรียนมีการอบรมหลักสูตรการประเมินผลในระบบทวิภาคี (โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ. 2553 : 4) ให้สอดคล้องกับหลักสูตรอาชีวศึกษา จึงส่งผลให้สถานประกอบการที่รับผู้ที่สำเร็จหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) จากโรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจเข้าทำงานนั้น มีความพึงพอใจในระดับดีมากตลอด อีกทั้งสอบผ่านการประเมินมาตรฐานวิชาชีพจำนวนมากขึ้น โดยในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวน 85.05% มีจำนวนเพิ่มขึ้นใน พ.ศ.2552 เป็น 93.97% (โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ. 2553 : 123)

ในการเลือกเรียนระดับอาชีวศึกษานั้น ผู้เรียนคาดหวังที่จะบรรลุถึงความสำเร็จในการปฏิบัติงานได้ตามสาขาที่เลือกเรียนเพื่อเข้าสู่ตลาดแรงงานอย่างมีคุณภาพ แต่หากระหว่างเรียนพบว่าการจัดการเรียนการสอนไม่ได้เป็นตามความคาดหวังก็จะเป็นสาเหตุให้ออกจากการเรียนได้ และเมื่อทำการสำรวจข้อมูลของโรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจเปรียบเทียบกับระหว่าง ปี พ.ศ. 2551 กับ ปี พ.ศ. 2552 ยังคงพบปัญหาว่า การจัดการเรียนการสอนสอดคล้องกับตลาดแรงงานนั้นลดลงถึง 12% การมีวัสดุ อุปกรณ์ สถานที่สำหรับฝึกงานลดลง 10% นักเรียนที่เข้าเรียนจบในหลักสูตรกลับมีจำนวนลดลง 8% นักเรียนที่จบหลักสูตรไปประกอบอาชีพหรือศึกษาต่อมีจำนวนลดลง 10% ครูได้รับการพัฒนาอย่างเป็นระบบและต่อเนื่องลดลง 6% (โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ. 2553 : 123) ซึ่งเป็นแนวโน้มที่ไม่สอดคล้องกับความคาดหวังของนักเรียน หากไม่เร่งรีบดำเนินการวางแผนแก้ไขและพัฒนาการเรียนการสอน อาจส่งผลให้การดำเนินงานของโรงเรียนไม่ประสบความสำเร็จได้

ผู้วิจัยในฐานะที่เป็นบุคลากรในโรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจจึงเห็นว่า การที่จะพัฒนาการจัดการเรียนการสอนนั้นจะต้องทราบถึงความคาดหวังของนักเรียนต่อการจัดการเรียน

การสอน จึงจะทำให้ทราบถึงปัญหาและแนวทางแก้ไขได้ตรงประเด็น ด้วยเหตุนี้ผู้วิจัย จึงเห็นถึงความจำเป็นที่จะทำการวิจัยเพื่อให้ได้ข้อมูลที่เป็นประโยชน์ที่จะนำเสนอต่อผู้บริหาร โรงเรียนเพื่อใช้เป็นแนวทางในการพัฒนา การจัดการเรียนการสอนให้ประสบความสำเร็จต่อไป

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาระดับความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนเจมส์ บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย
2. เพื่อเปรียบเทียบระดับความคาดหวังของนักเรียนที่มีเพศและชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกัน
3. เพื่อศึกษาปัญหาและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย

สมมติฐานการวิจัย

1. นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)ของ โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย มีความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนในระดับสูง
2. นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)ของ โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย ที่มีเพศและชั้นปีที่ศึกษาแตกต่างกันมีความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนแตกต่างกัน

ขอบเขตการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการศึกษา ความคาดหวังของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.)ต่อการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย ผู้วิจัยได้ กำหนดขอบเขตการวิจัย ดังนี้

1. ด้านเนื้อหา ประยุกต์จาก แนวคิด ทฤษฎี และผลงานวิจัย รวมทั้งบริบทต่างๆ ที่ได้ศึกษามาแล้ว โดยกำหนดการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแจ่มส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย เป็น 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ด้านการฝึกงานและด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

2. ด้านประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

2.1 ประชากร

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) ของโรงเรียนแจ่มส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย ในปีการศึกษา 2553 จำนวน 537 คน จากบัญชีรายชื่อนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) (โรงเรียนแจ่มส์บริหารธุรกิจ. 2552: 1-20)

2.2 กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยในครั้งนี้ ได้แก่ นักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) โรงเรียนแจ่มส์บริหารธุรกิจ ปีการศึกษา 2553 ซึ่งผู้วิจัยได้กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยเปิดตารางหาขนาดของกลุ่มตัวอย่างของ เครจซี และมอร์แกน (Krejcie & Morgan, 1970: 607-610) ได้ขนาดกลุ่มตัวอย่างจำนวน 224 คน จากนั้นจึงทำการสุ่มกลุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มตามระดับชั้นอย่างเป็นสัดส่วน (Proportional Stratified Random Sampling) ด้วยการเรียงตามลำดับเลขประจำตัวนักเรียนในบัญชีรายชื่อของโรงเรียน

3. ระยะเวลาในการเก็บข้อมูล

เก็บข้อมูลในภาคเรียนที่ 1/ 2553

4. ตัวแปรที่ใช้ในการวิจัย

4.1 ตัวแปรอิสระ คือ เพศและระดับชั้นปีที่ศึกษาของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ของโรงเรียนแจ่มส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย

4.2 ตัวแปรตาม คือ ความคาดหวังในการจัดการเรียนการสอนของโรงเรียนแจ่มส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย 5 ด้าน ได้แก่ ด้านคุณลักษณะของครูผู้สอน ด้านกิจกรรมการเรียนการสอน ด้านสื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน ด้านการฝึกงานและด้านการวัดและประเมินผลการเรียน

นิยามศัพท์เฉพาะ

การจัดการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการจัดประสบการณ์ตามหลักสูตร ระหว่างครูผู้สอนกับผู้เรียน เพื่อให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ตามที่กำหนดไว้ในหลักสูตร ได้แก่

1. คุณลักษณะของครูผู้สอน หมายถึง สิ่งที่แสดงออกของครูผู้สอนขณะทำการสอน ว่ามีความรู้ ความสามารถในการสอน มีความจริงใจ มีสัมพันธภาพที่ดีกับผู้เรียน ตรงต่อเวลา ในการสอน กระตือรือร้น เกือบอารมณ์ความรู้สึกได้ดี มีความน่าเชื่อถือ

2. กิจกรรมการเรียนการสอน หมายถึง กระบวนการที่ผู้สอนจัดประสบการณ์ให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ด้วยวิธีต่างๆ ช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจและบรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน

3. สื่อที่ใช้ในการเรียนการสอน หมายถึง วัสดุ อุปกรณ์ เทคโนโลยีหรือการนำ บุคลากรที่เกี่ยวข้องมาใช้ร่วมกับการเรียนการสอน ซึ่งเป็นตัวกลางในการถ่ายทอดให้ผู้เรียน เกิดความรู้ ทักษะ มีผลให้บรรลุวัตถุประสงค์ในการเรียน

4. การฝึกงาน หมายถึง การปฏิบัติงานในสถานประกอบการ ตามที่สถานศึกษา กำหนดให้ปฏิบัติ ภายใต้การนิเทศ การกำหนดหน้าที่ ความรับผิดชอบ และมีการประเมินผล การปฏิบัติ

5. การวัดและประเมินผลการเรียน หมายถึง การใช้เครื่องมือ วิธีการ กระบวนการตัดสินคุณค่าของผู้เรียนเปรียบเทียบกับเกณฑ์มาตรฐาน และวัตถุประสงค์ของการเรียนที่ได้กำหนดไว้

ความคาดหวัง หมายถึง ความเชื่อที่คาดการณ์ไว้หรือความต้องการที่จะให้เกิดขึ้น เกี่ยวกับการจัดการเรียนการสอนของ โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย

หลักสูตร หมายถึง หลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ (ปวช.) พ.ศ. 2545 ฉบับปรับปรุง พ.ศ. 2546 ให้แก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องใช้เป็นหลักในการดำเนินการในการจัดการเรียน การสอนให้เหมาะสม

นักเรียนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) หมายถึง นักเรียนระดับ ประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.)ที่เรียนใน โรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ ในปีการศึกษา 2553

ประโยชน์ที่ได้รับจากการวิจัย

1. ทำให้ทราบระดับความคาดหวังของนักเรียนระดับประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ต่อการจัดการเรียนการสอนหลักสูตรประกาศนียบัตรวิชาชีพ(ปวช.) ของโรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย

2. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยผู้วิจัยจะนำเสนอผู้บริหารเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ ของโรงเรียนเจมส์บริหารธุรกิจ จังหวัดหนองคาย ต่อไป

2. ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัยสามารถนำไปใช้เป็นข้อมูลในการกำหนดนโยบาย กำหนดยุทธศาสตร์และกลยุทธ์ สำหรับโรงเรียนอาชีวศึกษาอื่นๆ



มหาวิทยาลัยราชภัฏมหาสารคาม
RAJABHAT MAHASARAKHAM UNIVERSITY